

דברות קודש

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו אצל עצרת התעוררות לקראת הימים נוראים
עם זכרון להסתלקותו של הגה"צ יקותיאל זלמן הלברשטאם זצ"ל אב"ד טשאקעווע
יום א' סליחות תשפ"ג לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף שפ"ה

הגאון רבי אהרן משה שעכטער זצ"ל ר"מ ישיבת חיים ברלין, והשאירו חלל גדול בעולם בתורה ועבודה.

אמרנו היום בסליחות, פנה נא אל התלאות ואל לחטאות, אנו מוכים ולוקים מכל צד, צריכים רפואות לחולי ישראל, נחת מהבנים, שפע של פרנסה, הרבה בתי ישראל עוברין מצבים קשים. אבל יש לנו לזכור, כי אין הנחש ממית אלא החטא ממית. בשנים האחרונות, הנוחיות של עולם הזה הורידו אותנו להיות מגושמים, חסר לנו השמחה של מצוה בעבודת הבורא, החיות שלנו הוא בתענוגי העולם, ועל כן מזכירין אותנו מן השמים לתת לב על מעשינו ולשוב אל ה'.

חז"ל (ברכות לג.) סיפרו, מעשה במקום אחד שהיה ערוד [מן הנחש והצב בא] והיה מזיק את הבריות, באו והודיעו לו לרבי חנינא בן דוסא, אמר להם הראו לי את חורו [שהוא יוצא משם], הראוהו את חורו, נתן עקבו על פי החור, יצא ונשכו, ומת אותו ערוד [כשהערוד נושך את האדם, אם הערוד קודם למים, מת האדם, ואם האדם קודם למים, מת הערוד. ונעשה נס לרבי חנינא ונבקע מעין מתחת עקבו]. נטלו על כתפו והביאו לבית המדרש, אמר להם, ראו בני, אין ערוד ממית אלא החטא ממית ע"כ.

קראו עצרה, עצרת התעוררות לקראת הימים נוראים הבאים עלינו לטובה, ביחד עם זכרון להסתלקותו של הגה"צ יקותיאל זלמן הלברשטאם זצ"ל רב מטשאקעווע, מחשובי הרבנים בעירנו, לא מש מאהלה של תורה כל ימיו, והרביץ תורה בשיעורין כסדרן, מופלג בעדינותו, בסבר פנים יפות לכל, וקיים מאמרם (כתובות קיא): טוב המלבין שינים לחבירו [פנים צהובות ושוחקות, שהשוחק שיניו נגלים] יותר ממשקו חלב, שנאמר (בראשית מט-יב) ולבן שנים מחלב, אל תקרי לבן שיניים אלא ליבון שינים ע"כ.

ולענינינו יש לומר עוד, דאיתא בגמרא (יומא לה): ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור, שנאמר (שמואל א ב-ח) כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל [פיזרן בכל הדורות להיות שתות וקיום ויסוד לקיים תבל] ע"כ. אין הקב"ה עוזב את כלל ישראל בלי חכמי ישראל, להיות להם מורה דרך, והראה ה' לאדם הראשון, וגם למשה רבינו, דור דור ודורשיו (סנהדרין לה): ויק"ר כו-ז), והרוצה להתעלות הוא ובניו אחריו, יש לו להתדבק עמהם ולקבל מהם ארחות חיים.

ובעודה"ר אבדנו במשך השנה הרבה חכמי ישראל מדור הקודם, ולאחרונה מזקני האדמורי"ם, כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא זצ"ל, ומזקני הראשי ישיבות

ובספר גן רוה (פ' עקב) פירש בזה הכתוב, המוליכך במדבר הגדול והנורא, נחש שרף ועקרב, וצמאון אשר אין מים, המוציא לך מים מצור החלמיש (ח-טו). והיינו שהקב"ה הולך אותנו במדבר מקום של נחש ושרף ועקרב שנושכין, וצמאון אשר אין מים, אין שם מים שיוכל האדם להגיע אליו, ואף על פי כן ניצולו ישראל, שכן המוציא לך מים מצור החלמיש, שפתח ה' לך מעינות מים מתוך הסלע, וכך ניתנה לך האפשרות להקדים אל המים לפני הנחש ע"כ.

*

ואיתא בגמרא (סנהדרין עח.) ארס נחש בין שיניו הוא עומד. ופירש הגר"א זצ"ל, כי השטן הוא הנחש הקדמוני, והשטן הוא המלאך המות, שיורד ומתעה [את הבריות לחטוא], עולה ומרגיז [עולה למעלה ומרגיז את חמת המלך בהשטנות], נוטל רשות [להרוג את החוטא] ונוטל נשמה (בבא בתרא טז.) ע"כ. והנה בנח"ש יש בתוכו אות ח', ובשט"ן יש בו אות ט', אותיות ח"ט, וכאשר תקח ותסלק החטא, נשאר בשניהם אותיות ש"ן, והארס שיש בתוכם אותיות ח"ט, בין שיניו עומד, כי אין הנחש ממית, אלא החטא שהוא הארס, שמונח בין שיניו ע"כ.

ובספר גן רוה (פ' עקב) פירש בזה הכתוב, המוליכך במדבר הגדול והנורא, נחש שרף ועקרב, וצמאון אשר אין מים, המוציא לך מים מצור החלמיש (ח-טו). והיינו שהקב"ה הולך אותנו במדבר מקום של נחש ושרף ועקרב שנושכין, וצמאון אשר אין מים, אין שם מים שיוכל האדם להגיע אליו, ואף על פי כן ניצולו ישראל, שכן המוציא לך מים מצור החלמיש, שפתח ה' לך מעינות מים מתוך הסלע, וכך ניתנה לך האפשרות להקדים אל המים לפני הנחש ע"כ.

ואיתא בגמרא (סנהדרין עח.) ארס נחש בין שיניו הוא עומד. ופירש הגר"א זצ"ל, כי השטן הוא הנחש הקדמוני, והשטן הוא המלאך המות, שיורד ומתעה [את הבריות לחטוא], עולה ומרגיז [עולה למעלה ומרגיז את חמת המלך בהשטנות], נוטל רשות [להרוג את החוטא] ונוטל נשמה (בבא בתרא טז.) ע"כ. והנה בנח"ש יש בתוכו אות ח', ובשט"ן יש בו אות ט', אותיות ח"ט, וכאשר תקח ותסלק החטא, נשאר בשניהם אותיות ש"ן, והארס שיש בתוכם אותיות ח"ט, בין שיניו עומד, כי אין הנחש ממית, אלא החטא שהוא הארס, שמונח בין שיניו ע"כ.

ולכן יעקב אבינו כאשר בירך את בניו אמר ליהודה, לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו (בראשית מט-ז). ברש"י מדוד ואילך, כל ראשי גליות שבבבל שרודים את העם בשבט, וכן נשיאי ארץ ישראל, יהיו משבט יהודה, והם ינהגו את ישראל עד כי יבא שילה. ועליהם מוטל לעורר את ישראל בכל עת שילכו בדרך התורה ולא יחטאו, ויזכרו כי לא הנחש ממית אלא החטא. ולכן סיים יעקב ברכתו, ולבן שנים מחלב, אל תקרי לבן שנים אלא ליבון שנים, כי בתוך הנחש והשטן יש ארס של אותיות חט, ויש ללבן השינים, האותיות ח"ט שמונח בין שיניו. וטוב המלבין שינים לחבירו, שמעוררים את ישראל לתקן את חטאם, ולהלבין השיניים, כי זהו הטובה היותר גדולה שיתכן לעשות ליהודי, כאשר מדריכין אותו לחיי עולם הבא, חיי

נצחיים. – ודבר זה נוגע לכל אחד, להיות כל איש שורר בביתו, להדריך בניו ובני ביתו על דרכי התורה, שלא ישכון באהלו עולה.

מבואר בפוסקים שמשכימין לסליחות לכל הפחות ארבעה ימים קודם ראש השנה, כמו קרבן שצריך ביקור ארבעה ימים קודם הקרבתו. אמנם ביקור שלנו שונה לגמרי מביקור קרבן, ששם מבקרין שלא ימצא עליו מום, וכאשר מוצא בו מום מסלקו ומביא בהמה אחרת תחתיו. לא כן הביקור שלנו, אנו מלאי עון, מומים שכל רואה מכירו, ואין צורך לחפש ולבקר, אך העבודה היא לסלק המומין הללו, לכבס הלכלוך שנדבק בנו, שכאשר נגיע להתייצב לפני ה' בראש השנה נהיה נקיים מכל מה שנתלכלכנו במשך השנה. וזהו כאשר נשים אל לבנו לשוב אל ה', להתחרט על העונות, ובקבלה אמיתית על להבא שלא יכשל עוד.

הפירודות במדינה זו מטרידין האדם כל כך, שלא מוצא שעה נכונה במנוחת הנפש, להתבונן מה חובתו בעולמו, על מה הוא מתגורר בעולם. העולם הזה דומה לפרוודור בפני טרקלין, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין (אבות ד-טז), שוב יום אחד לפני מיתתך, ישוב היום שמא ימות למחר (שבת קנג.). אם רואים צדיקים מתייסרים ועוזבים עולמם, אם בארזים נפלה שלהבת מה יענו אזובי קיר, נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה אל ה', ליקח לעצמו בכל יום על כל פנים איזה מינוטין לעיין בספרי מוסר וחסידות, לשמוע תוכחת מוסר מחכמי ישראל, ויתכן גם בשיעורין כסדרן שיש בימינו על טלפוניים שונים. ולתת אל לבו תכלית החיים, אשר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי עולם הבא. ואז נזכה לשנה טובה ומתוקה, וימלא ה' כל משאלות לבבנו לטובה, ונזכה לשנת גאולה וישועה בקיבוץ נדחי ישראל בב"א. ■